

Värmdö kommun

Beslut för vuxenutbildning

efter tillsyn i Värmdö kommun

Tillsyn i Värmdö kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värmdö kommun under hösten 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen vuxenutbildning.

Måluppfyllelse och resultat

Resultatmåttan bör tolkas med försiktighet eftersom utbildningen sker med löpande antagning och den officiella statistiken anger uppgifter på årsbasis. I Skolverkets nationella statistik anges för flera skolformer andelen avbrott och i detta mått ingår byte av kurs, studieväg eller studieort.

Enligt Skolverkets nationella statistik från 2014 var andelen elever i Värmdö kommun som slutförde sin studier i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå 82,6 procent. Motsvarande andel för riket var 70,3 procent. Andelen som avbröt studierna var 11,7 procent, jämfört med rikets 17,6 procent. Andelen elever som godkänts inom utbildning i svenska för invandrare var 67 procent, motsvarande värde i riket var 63 procent. Andelen elever som avbröt sina studier i svenska för invandrare var 15 procent, motsvarande värde i riket var 25 procent.

Resultat för andelen som slutförde utbildning i kommunal vuxenutbildningen på grundläggande nivå finns inte i statistiken för Värmdö kommun.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för vuxenutbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-07-13
2. Utveckling av vuxenutbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-07-13

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Vuxenutbildningen i Värmdö kommun bedriver verksamhet som huvudsakligen uppfyller kraven inom de bedömningsområden som har granskats. Tillsynen visar dock att det systematiska kvalitetsarbetet behöver förbättras så att mål, uppföljning, analys och genomförande av förbättringsåtgärder tydlig-görs. Arbetet behöver ske kontinuerligt med syfte att ge nämnden goda underlag för att kunna fatta beslut om vilka utvecklingsåtgärder som behöver prioriteterna.

Huvudmannen behöver även se till att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö kommun att senast den 13 juli 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Delredovisning av hur arbetet framskrider ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 11 mars 2016.

Förutsättningar för vuxenutbildningen vid skolenheterna

Hemkommunen ska bland annat informera, nå ut till och motivera de elever som har rätt till kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare, och sedan erbjuda denna utbildning till dem som önskar delta i den. Utan att dessa förutsättningar är uppfyllda kan inte de elever som är i behov av vuxenutbildning ges sådan utbildning. Andra förutsättningar för vuxenutbildningen är att den huvudman som bedriver utbildningen ser till att vissa grundläggande krav på till exempel utbud och omfattning uppfylls. Vidare ska huvudmannen se till att det finns sådan utbildning och kompetens hos rektor och övrig skolpersonal, så att de kan leda och bedriva utbildningen på ett professionellt sätt. Huvudmannen ska också ha ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året. (2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ser till att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året.

Motivering till bedömning av brist

Enligt förordningen om vuxenutbildningen ska huvudmannen se till att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare bedrivs kontinuerligt under hela året.

Vid intervjuer med rektorn för KomVux i Värmdö, vuxenutbildning i kommunens egen regi, framkommer att kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare inte bedrivs kontinuerligt under hela året. Det framkommer att utbildning för grundläggande och gymnasial utbildning har uppehåll i sju veckor under sommaren och svenska för invandrare under tre-fyra veckor.

Av Skolinspektionens utredning framgår att grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare inte bedrivs kontinuerligt under hela året och därför inte är anpassad till alla elevers behov och förutsättningar. Att utbildningen inte bedrivs hela året kan innebära att elever inte kan påbörja studier utan att tvingas vänta och att studierna inte kan slutföras så snabbt som annars skulle vara fallet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Värmdös kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värmdö kommun att fullgöra sina skyldigheter att vidta åtgärder för att avhjälpa brister.

Utveckling av vuxenutbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra vuxenutbildningen vid skolenheterna, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget inom väsentliga områden vid skol-enheterna. Nulägesbilden bör beskrivas utifrån det syfte och uppdrag som kommunal vuxen-utbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare har: att ge eleverna sådana kunskaper de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet, att möjliggöra fortsatta studier och att stödja och stimulera eleverna i deras lärande. I utvecklingsarbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna. Huvud-mannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande

behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare och elever leder vid skolenheterna.

I arbetet med att utveckla utbildningen, så att den blir likvärdig och av god kvalitet, ingår även ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och en behovsstyrd resursfördelning. Huvudmannen ska arbeta för att rektorn och skolpersonalen vid skolenheterna arbetar förebyggande och åtgärdande när det gäller kränkande behandling av elever. Fördelningen av ekonomiska och personalmässiga resurser ska utgå från elevernas skiftande behov och förutsättningar, samt följas upp och utvärderas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls.
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 306) anges att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Som exempel kan nämnas behovet av att analysera variationer mellan skolornas resultat och måluppfyllelse liksom likvärdigheten i skolors bedömning och betygssättning. Även huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt.

Vid tillsynen framkommer att Värmdö kommun sedan 1 januari 2015 har en ny nämndorganisation där näringslivsnämnden har ansvaret för samtlig vuxenutbildning. Näringslivsnämnden har under första halvåret antagit nya effektmål som gäller för vuxenutbildningen. Effektmålen är bestämda utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål för Värmdö kommun. Av nämnden beslutade effektmålen är följande avsett för uppföljningen av vuxenutbildningen: "Individens kompetens ska i större utsträckning kunna matchas till arbetsgivares behov". Vid tiden för tillsynen pågick ett arbete för att skapa en auktorisationsmodell för att kunna auktorisera externa anordnare att erbjuda olika utbud av vuxenutbildning för kommunens invånare.

Vid intervjuer med avdelningschefen för tillväxtavdelningen framkommer att det ännu inte har tagits fram några indikatorer eller nyckeltal för att kunna mäta och följa upp näringslivsnämndens effektmål. Avdelningschefen anger dock också att indikatorer för att följa upp vuxenutbildningen i kommunal regi ska tas fram under hösten 2015. Rektorn för den kommunala vuxenutbildningen bekräftar att det inte finns några indikatorer för uppföljningen vid tiden för tillsynen, men att uppföljning på enhetsnivå av kunskapsresultat sker på enhetsnivå i det gamla systemet. Enligt avdelningschefen för tillväxtavdelningen har fokus för nämndens uppföljning varit budgeten under år 2015. Vid tiden för tillsynen rapporteras inga kunskapsresultat eller andra sammanställda resultat för vuxenutbildningen till nämnden. Detta förklaras med att kommunens system för rapportering inte är i funktion för vuxenutbildningen ännu. Dock ska systemet, enligt avdelningschefen, implementeras i november och rapportering av bland annat kursutbud, ansökningar och betyg ska skrivas in i systemet. Enligt avdelningschefen för tillväxtavdelningen arbetar förvaltningen, vid tiden för tillsynen, med att bygga upp ett system för att se hur många elever som fullföljer sin utbildning.

På enhetsnivå följs, enligt rektorn på vuxenutbildningen, organisation, pedagogiskt förhållningssätt samt betyg och bedömning upp. Förstelärarna leder uppföljningen av arbetet med betyg och bedömning av kunskapsresultaten i de olika ämnena. Lärarna gör utvärderingar efter genomförd kurs och analys och skickar dessa till rektor. Elevenkäter som rör utbildningen genomförs i hela regionen följs upp av rektorn. Särskild utbildning för vuxna genomför en egen enkät. Rektorn och biträdande och rektorn följer upp betygsstatistiken. Dock finns inga

sammanställningar av kunskapsresultat och resultat av enkäter med analyser från 2015, enligt rektorn för vuxenutbildningen.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har underlag för vuxenutbildning d.v.s. kunskapsresultat och resultat från utbildningarnas värdegrundsarbete som möjliggör en uppföljning på huvudmannanivå. Det enda mål som antagits av näringslivsnämnden innefattar en begränsad del av de nationella mål som finns för vuxenutbildningen i författningarna. Det finns inga indikatorer framtagna som ska specificera vilka resultat av utbildningen som ska följas upp. Någon uppföljning på huvudmannanivå har vare sig skett av kunskapsresultat eller elevenkäter och arbetet har inte dokumenterats under året. Då samtliga av vuxenutbildningens skolformer inte systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på huvudmannanivå säkerställer inte Värmdö kommun att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls. Detta medför att kommunen saknar underlag för att besluta om åtgärder i syfte att förbättra verksamheten. Allt utvecklingsarbetet ska dokumenteras.

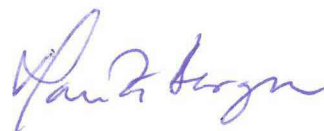
Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa den påtalade bristen.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Beslutsfattare

Marita Bergman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Värmdö kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvartagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Värmdö kommun

I Värmdö kommun har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för bland annat kommunens utbildningsverksamhet. Näringslivsnämnden, som ansvarar för vuxenutbildningen, utses av kommunfullmäktige. Näringslivsnämnden beslutar om övergripande mål inom sitt ansvarsområde liksom om detalj-budget och uppföljning. Den kommunala förvaltningen är organiserad i sektorer, avdelningar och enheter. Vuxenutbildningen tillhör tillväxt-avdelningen inom samhällsbyggnad- och tillväxtsektorn. Samhällsbyggnad- och tillväxtsektorn leds av en sektorchef som ansvarar för att verksamheterna utvecklas, uppfyller uppställda krav och mål och når de förväntade resultaten. Dessutom är det sektorchefens ansvar att det sker ett effektivt resurs-utnyttjande i verksamheten. Samhällsbyggnad- och tillväxtsektorn är uppdelad i fem avdelningar där varje avdelning leds av en avdelningschef. De andra avdelningarna inom samhälls- och tillväxtsektorn är samhällsbyggnad, bygg- och miljö, samordning och kvalitet och teknisk drift.

Tillväxtavdelningen är indelad i fyra enheter; näringsliv och besöksnäring, arbetsmarknad och integration, vuxenutbildningen och KomVux Värmdö, varav de två senare ansvarar för vuxenutbildningen. Enheten vuxen-utbildningen ansvarar för intagning till vuxenutbildningen och för uppföljning av utbildningssamordnare. KomVux Värmdö är kommunens egen utbildnings-anordnare och bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare. Vid tiden för tillsynen bedrevs ingen vuxenutbildning i samarbete med externa utbildningsanordnare eftersom kommunen höll på att arbeta om sin process för sådant samarbete. Inom verksamheten finns ca 600 studenter.